

Työehdot/Ristelä

8.6.2026

Eduskunnan suuri valiokunta
SuV@eduskunta.fi

Kuulemistilaisuutenne 10.6.2026

U 33/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä (EU Inc.)

Kiitämme mahdollisuudesta lausua otsikon aiheesta.

Kiinnitämme komission esityksessä huomiota erityisesti sen kaikenlaisille yrityksille avaamiin mahdollisuuksiin kiertää toimintamaiden työelämänormeja rekisteröitymällä heikomman sääntelyn jäsenmaahan. Esitetty yhtiömuoto myös vaikeuttaisi viranomaisten mahdollisuuksia valvoa liiketoiminnan lainmukaisuutta ja puuttua mahdollisiin epäkohtiin.

Katsomme, ettei esitykseen tule ottaa positiivista kantaa ennen kuin nämä ja muut keskeiset ongelmat on ratkaistu luotettavalla tavalla.

Riskejä työntekijöiden oikeuksille

Komission esityksen mukaan (artikla 12) EU Inc -yritykseen sovellettavat työntekijöiden osallistumisoikeuksia koskevat säännökset määrittyvät rekisteröintimaan perusteella. Koska rekisteröintimaa olisi vapaasti yrityksen valittavissa, tämä artikla avaa mahdollisuuden valita rekisteröintiin heikoimman sääntelyn maa ja siten kiertää tosiasiallisten toimintamaiden sääntöjä. Edellä kuvatun riskin on jo nähty toteutuvan olemassa olevan sääntelyn mukaisten eurooppayhtiöiden (SE, Societas Europaea) kohdalla.

Tältä osin olemme eri mieltä valtioneuvoston kannasta, jonka mukaan se voi tukea kyseistä artiklaa 12, vaikka suhtautuu varauksellisesti työläinsäädännön laajempaan mukaan ottamiseen. Artiklaa 12 ei ainakaan esitetyssä muodossa tule hyväksyä.

Toinen suuri ongelma liittyy artiklaan 4. Sen mukaan asiat, joita asetus ei kata, määrittyvät rekisteröintimaan kansallisen lainsäädännön mukaan. Tämä saattaa avata riskin työntekijöiden oikeuksien kiertämisestä myös laajemmin työoikeuden kysymyksiin. Vaikka komissio on eri yhteyksissä vakuuttanut, että työehdot määrittyvät jatkossakin työntekijöiden oikeuksien perusteella, tälle ei ole pitäviä takeita itse esitetyssä asetuksessa.

Esityksen artiklan 78 esittämien EU-työsuhdeoptioiden osalta on varmistettava, ettei näin edistettävällä optiomallilla vaaranneta työntekijöiden oikeutta työehtosopimusten mukaisiin palkkoihin.

Työehdot/Ristelä

8.6.2026

Valtioneuvoston kirjelmässä on kiinnitetty huomiota eri velkojaryhmien asemaan komission esityksessä ehdotetussa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä riittävää velkojien suojan varmistamista. Tältä osin pidämme tärkeänä tarkastella myös työntekijöiden palkkasaatavien kohtelua ja estää niiden suojelun heikentyminen.

Kiinnitämme huomiota myös siihen, että valtioneuvoston alustavan arvion mukaan komission esitys ei sisällä Suomen perustuslain tai perus- ja ihmisoikeuksien kannalta merkittävää sääntelyä. Katsomme, että tätä asiaa on syytä vielä tarkastella lähemmin sen valossa, mitä edellä on todettu työntekijöiden oikeuksista. Ilman lähempää tarkastelua ei voida poissulkea riskiä, että esitetty yhtiömuoto avaisi mahdollisuuksia myös työntekijöiden järjestäytymisvapauden ja neuvottelu oikeuden kaltaisia perusoikeuksia turvaavien säännösten kiertämiseen.

Pidämme perusteettomana myös U-kirjelmän näkemystä, että esitetyn asetuksen myötä olisi mahdollista saavuttaa tehokkaasti YK:n kestävän kehityksen tavoitteita kohtuullisista työskentelyolosuhteista ja taloudellisesta kasvusta (tavoite 8), epätasa-arvon vähentämisestä (tavoite 10) ja yhteistyöstä (tavoite 17). Mikäli asetusta johtaisi edellä varoitettuun tapaan työntekijöiden oikeuksien kiertämiseen, sillä olisi suurella todennäköisyydellä myös päinvastaisia vaikutuksia.

Kiinnitämme huomiota myös Euroopan parlamentin 20.1. hyväksymään mietintöön (2025/2079(INL)) EU-tason yhtiömuodosta. Mietinnössä korostetaan työntekijöiden työnormien noudattamista, mainiten erikseen työntekijöiden osallistumisoikeudet.

Riskejä viranomaisvalvonnalle

U-kirjelmän mukaan ehdotettu yhtiömuoto voi lisätä riskiä siitä, että sitä hyödynnetään väärinkäytöstarkoituksissa erityisesti rajat ylittävissä talousrikoksissa. Riskiä korostavat nopea, 48 tuntiin rajattu rekisteröintimenettely, viranomaisten mahdollisuus vaatia yritykseltä tietoja vain kerran sekä sijoittautumisvapaus muuhunkin jäsenmaahan kuin tosiasialliseen toimintamaahan. Kaikki tämä pätee myös työntekijöiden asemaa koskeviin riskeihin.

Yhdymme valtioneuvoston kantaan, että jäsenvaltioille on jätävä riittävä mahdollisuus edellyttää lisäselvityksiä sekä tarvittaessa lykätä tai keskeyttää rekisteröintimenettely tilanteissa, joissa on painavat syyt epäillä väärinkäytöstä, ja että sääntely mahdollistaa viranomaisten tosiasiallista omistusta ja määräysvaltaa koskevien tietojen riittävän luotettavan varmentamisen.

Työehdot/Ristelä

8.6.2026

Huomionarvoisena pidämme myös U-kirjeen arvioita suomalaisille viranomaistahoille uudesta yhtiömuodosta aiheutuvista kustannuksista, jotka ovat potentiaalisesti varsin suuret.

Esityksen oikeusperusta

Yhdymme valtioneuvoston näkemykseen siitä, että esityksen oikeusperustaa on selvitettävä tarkemmin. Komission esittämä oikeusperusta ei sovellu uuden yhtiömuodon luomiseen, minkä lisäksi kyseinen perussopimuksen artikla (SEUT 114(2)) eksplisiittisesti sulkee ulkopuolelle työntekijöiden oikeuksiin liittyvät asiat.

Esityksen käsittelyyn tarvitaan riittävästi aikaa

Ottaen huomioon esitykseen nykymuodossa sisältyvät epäkohdat ja riskit pidämme tärkeänä, että komission ja neuvoston toivomaa esityksen kiireellistä käsittelyaikataulua ei hyväksytä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot

kansainvälisten asioiden päällikkö Pekka Ristelä
pekka.ristela@sak.fi
puh. 040 546 8781